

Identificació de l'expedient

Informe PRE_003_2023, relatiu a l'expedient de sol·licitud d'informe d'impacte de gènere que el Departament de la Presidència ha fet arribar a aquest Institut en data 10/01/2023 en relació amb el projecte ORDRE per la qual es crea l'Oficina d'assistència en matèria de registre del Districte Administratiu de la Generalitat de Catalunya.

Fonaments jurídics

1. Normativa bàsica sobre la igualtat de dones i homes, la transversalitat i la interseccionalitat de la perspectiva de gènere

- a) Articles 2 i 3.3 del Tractat UE, on s'estableixen la no discriminació i la igualtat entre dones i homes com a valors comuns als Estats membres de la UE, i es formalitza el compromís de fomentar la igualtat de dones i homes.
- b) Articles 8 i 10 del Tractat de Funcionament de la UE, on s'estableix que en totes les seves accions la Unió Europea tindrà per objectiu eliminar les desigualtats de homes i dones, i promoure la seva igualtat.
- c) L'Estratègia d'Igualtat de Gènere 2020-2025 de la Unió Europea, actual full de ruta per avançar en l'assoliment de l'equitat de gènere.
- d) L'Estatut d'autonomia de Catalunya, als seus articles 4.3, 19, 41 i 153, quant al reconeixement i garantia dels drets de les dones i la igualtat d'oportunitats de les dones i els homes, i la transversalitat en la incorporació de la perspectiva de gènere i de les dones.
- e) La Llei 17/2015, del 21 de juliol, d'igualtat efectiva de dones i homes, desenvolupa els preceptes estatutaris en matèria d'igualtat de gènere i dret de les dones i estableix mesures transversals en tots els ordres de la vida, amb la finalitat d'eradicar les discriminacions contra les dones.
- f) La Llei 19/2020, del 30 de desembre, d'igualtat de tracte i no-discriminació, n'estableix els principis i regula les mesures i els procediments per garantir i fer efectius el dret a la igualtat de tracte i a la no-discriminació, el respecte a la dignitat humana i la protecció davant qualsevol forma, acte o conducta de discriminació que es doni en l'àmbit territorial d'aplicació de la llei per raó de naixement o lloc de naixement; procedència, nacionalitat o pertinença a una minoria nacional; raça, color de pell o ètnia; opinió política o d'una altra índole; religió, conviccions o ideologia; llengua; origen cultural, nacional, ètnic o social; situació econòmica o administrativa, classe social o fortuna; sexe, orientació, identitat sexual i de gènere o expressió de gènere; ascendència; edat; fenotip, sentit de pertinença a grup ètnic; malaltia, estat serològic; discapacitat o diversitat funcional, o per qualsevol altra condició, circumstància o manifestació de la condició humana, real o atribuïda.

2. Normativa sobre l'informe d'impacte de gènere

- a) L'article 64.3.d. de la Llei 26/2010, del 3 d'agost, de règim jurídic i de procediment de les administracions públiques de Catalunya, estableix que els projectes de disposicions

reglamentàries han d'anar acompanyats, entre d'altra documentació preceptiva, d'un informe d'impacte de gènere.

- b) L'article 3 lletra g) de la Llei 11/1989, del 10 de juliol, de creació de l'Institut Català de les Dones, en la redacció donada per la Disposició final Primera de la Llei 17/2015, del 21 de juliol, d'igualtat efectiva de dones i homes, estableix que corresponen a aquest Institut elaborar i emetre els informes d'impacte de gènere i, en tot cas, els informes a què fa referència, entre altres, l'article 64.3.d. de la Llei 26/2010, precitada, tràmit intern que es dóna per complert amb aquest document.

3. Normativa sobre l'ús no sexista ni androcèntric del llenguatge

- a) El principi vuitè de l'article 3 de la Llei 17/2015, del 21 de juliol, d'igualtat efectiva de dones i homes, estableix que els poders públics, entre els quals s'inclou l'Administració de la Generalitat, han de fer un ús no sexista del llenguatge que eviti l'expressió de concepcions sexistes de la realitat i els usos androcèntrics i amb estereotips de gènere, i han de promoure un llenguatge respectuós amb les dones, amb les minories i amb totes les persones en general en l'atenció personal i en tota la documentació escrita, gràfica i audiovisual.
- b) La Llei orgànica 3/2007, de 22 de març, per a la igualtat efectiva de dones i homes, obliga els Poders Públics a implementar un llenguatge no sexista en l'àmbit administratiu i el seu foment a la totalitat de les relacions socials, culturals i artístiques (article 14.11).
- c) La [Guia d'usos no sexistes de la llengua en els textos de l'Administració de la Generalitat de Catalunya](#), de l'any 2011, de la Direcció General de Política Lingüística, proposa una sèrie de solucions per evitar que aquests textos incloguin formes androcèntriques i generin disfuncions amb la normativa citada anteriorment.

4. Anàlisi material del text presentat

El Pla de Govern de la XIV Legislatura té com a primer eix d'actuació construir un país just, amb bon govern i referent democràtic al món.

Un bon govern és aquell que es basa en els principis, les obligacions i les regles sobre la qualitat dels serveis i el funcionament de l'Administració.

D'acord amb la Llei 19/ 2014, del 29 de desembre, de transparència, accés a la informació pública i bon govern, les mesures de bon govern han de complir l'objectiu d'assolir el major grau d'exigència en el compliment de les obligacions de servei públic per part de les persones que assumeixen aquesta responsabilitat.

El concepte de bon govern es projecta també sobre els requeriments objectius que s'han de donar perquè l'activitat pública es porti a terme en les millors condicions i garanteixi uns serveis públics de qualitat.

Una bona administració, que forma part del bon govern, requereix l'establiment d'uns estàndards mínims de qualitat i una definició clara de les condicions d'accés als serveis i dels drets i deures de les persones usuàries l'Administració. Cal assegurar una administració eficient, professional i excel·lent al servei de les persones, en compliment dels principis bàsics del bon govern, del dret a uns serveis públics de qualitat, del dret a la no-discriminació i a una atenció adequada, del dret

d'accés a la informació i del dret a entendre la informació i a ser entesa, que és un dret que condiciona l'accés a la resta de drets.

Per tant, es requereix, entre d'altres, que la informació sigui accessible, que assegurï la comprensió integral per part de la persona que la rep, que es respecti l'idioma que parlen les persones i que s'utilitzi un llenguatge senzill, específicament, quan es tracta de qüestions de complexitat tècnica,

Tot això, requereix que els serveis públics, a més de fer ús d'un llenguatge clar, senzill i accessible, facin una adaptació a les necessitats de les persones, incloent origen nacional, discapacitat física, sensorial o intel·lectual, l'edat, l'idioma que parla i garantir el dret a l'assistència lingüística gratuïta i el dret a la traducció i la interpretació.

A més, els serveis públics han d'atendre la diversitat de perfils i situacions de dones i homes, i incorporar-hi la transversalitat de gènere interseccional. Haurien de disposar d'un decàleg de bones pràctiques amb perspectiva de gènere, i verificar amb estudis específics partint de la informació de que disposen el context i les realitats de dones i homes i les seves necessitats per garantir una administració el màxim d'eficient al servei de les persones, en compliment dels principis bàsics del bon govern.

La perspectiva de gènere requereix que els processos es basin en les necessitats i expectatives de dones i homes, i que aquests es dissenyin per satisfer-les. A més, permet a l'organització aprendre dels resultats diferencials que obté en dones i homes, i poder avaluar-ne els impactes de gènere en la societat per millorar de forma continuada els resultats obtinguts.

Les polítiques d'igualtat i no-discriminació i la cultura de la qualitat en la gestió responen al mateix plantejament de generar i consolidar una societat més justa, humana i solidària. Cal doncs, que aquests dos principis s'articulin com a eixos transversals d'una Administració que posa al centre les persones i l'atenció de les seves necessitats, i que cerca l'excel·lència i la confiança de la ciutadania.

Conclusions

D'acord amb tot el que s'ha dit, des de l'Institut Català de les Dones es fan les propostes de millora del projecte que tot seguit s'indiquen.

PRIMERA. Des d'un punt de vista formal, cal modificar diversos termes androcèntrics emprats per tal que el text no presenti disfuncions amb la normativa abans esmentada. Així:

- On diu “dret de la ciutadania a ser assistits” hi ha de dir “dret de la ciutadania a ser **assistida**”;
- On diu “dret dels ciutadans a ser assistits” hi ha de dir “**dret de la ciutadania a ser assistida**”;
- On diu “els interessats poden ser atesos” hi ha de dir “**les persones interessades poden ser ateses**”;
- On diu “del seu representant” hi ha de dir “**de la persona que la representa**”.

SEGONA. Des d'un punt de vista material, en aplicació del principi de transversalitat recollit al Principi Primer de l'article 3 de la Llei 17/2015 d'igualtat efectiva de dones i homes, i que té l'objectiu de millorar les condicions de vida de les dones i, alhora, transformar la construcció social de les desigualtats de gènere, es proposen les modificacions següents:

- Afegir nous continguts a l'article 3 Funcions, en els termes següents:

“Les persones professionals de l'Oficina d'assistència en matèria de registre tenen el deure d'atendre la ciutadana de manera respectuosa, professional, individualitzada i no-discriminatòria. Així mateix, han de fer ús d'un llenguatge inclusiu, clar, senzill, accessible i no sexista i tenir en compte les característiques individuals de la ciutadania que s'atén, i especialment, de les necessitats de les persones grans, persones migrades i de les persones amb discapacitat sensorial, auditiva i sordceguesa, intel·lectual o mental o si són persones menors d'edat o dones en situacions de violència masclista. Així mateix, l'Oficina ha de disposar de criteris per a la gestió del multilingüisme i, en la mesura del possible, disposar de serveis d'interpretació i traducció per a les persones migrades.

L'Oficina d'assistència en matèria de registre ha de dur a terme l'anàlisi amb perspectiva de gènere de la informació obtinguda en la prestació del servei per conèixer les diferències i les desigualtats de la situació de les dones amb l'objectiu de definir, redefinir i actuar d'acord amb les dades i les evidències. Les dades personals de les persones usuàries del servei seran tractades amb les garanties establertes en la normativa de protecció de dades personals, i inclouran les variables sexe (home/dona) i gènere (home/dona/persona no binària)”.

Meritxell Benedí Altés
Presidenta de l'Institut Català de les Dones